

Разговарање со децата за

СРЕДУВАЊЕ

СРЕДУВАЊЕ

Уживавте во играњето со вашиот 1-годишен син Марк. Заедно изградивте големи куќи и замоци со коцки. Потоа возевте со колички околу овие куќи, предизвикувајќи голем дел од нив да паднат. Марк исто така има земено и разни книги од полицата. Сега коцките, книгите, количките и многу други работи се растурени низ целиот под и мебелот во собата. Кога доаѓа време да се исчисти, сакате вашето дете да ја среди собата заедно со вас. Но, Марк не покажува интерес; тој е уморен, лут и гладен и почнува да фрла играчки наоколу.

Дали знаете за вакви ситуации? Кога се случуваат? Како да реагирате?

Би сакале да ви дадеме неколку предлози за справување со овие ситуации. Но, прво, еве неколку прашања кои можеби ќе сакате да ги разгледате / дискутирате за почетната реакција во таква ситуација.

Анализа

Како би се вклучил јас во такви ситуации?

Како би реагирал Марк?

Како би се справил/а со реакцијата на Марк?

Дали оваа ситуација би довела до конфликт? Ако да, како би го решил/а? Дали има решение?

Како би завршила ситуацијата со Марк?

Насоки

Овде ќе најдете неколку предлози за можно решение на ситуацијата опишана погоре. Ако имате можност, ве молиме разговарајте за тоа со вашите пријатели или со сопругата. Разменете ги своите искуства во отворена дискусија.

Дали има работи што би сакале да ги промените? Се надеваме дека ќе ве охрабриме да испробате идеи и активности кои мислите дека би можеле да помогнат во решавањето на проблемот со уморно дете, кое не сака да средува.

Ако децата научат да ја преземат одговорноста на свој можен начин, вие ги поддржувате да станат одговорни членови на општеството, учествувајќи во Живеењето во демократија. За повеќе информации, посетете ја нашата почетна страница: https://www.living-democracy.com/mk/suggestions-key-concepts/?key_concept=responsibility.

- Погледнете како разговарате со вашето дете: ако често употребувате наредби, команди и укори, тоа може да го наруши учењето на јазикот. Покрај тоа, тоа е болно за детето и може да го спречи да научи нешто. Обидете се да избегнете негативни наредби како што се: „Среди ги твоите работи!“ „Среди ја собата!“ Ако сакате да прочитате повеќе за комуникацијата што не е погодна за демократскиот живот и сакате да го ревидирате вашиот сопствен стил на комуникација во однос на деструктивни пораки, ве молиме прочитајте [на страница 5](#).
- Обидете се секогаш да им обезбедувате на децата повеќе опции и да прашувате за нивното мислење. Можете да го сторите тоа со прашања како: „Што ќе правиме со сите овие играчки кога ќе завршиме со играње?“
- Децата сакаат да добиваат позитивни коментари. Ова можете да го изразите со комплименти и позитивни реакции кога детето нуди конструктивни дејствија или одговори: „Да, имаш право, ние си ги средуваме играчките, браво!“ или „да, знам, уморен/а си, ќе го направиме тоа набрзина заедно, а после ќе вечераме“ или, „да, гледам дека си лут/а, сакаш ли да средиме утре?“
- Делувајте како пример: Покажете како да се стават сите книги на полицата, коцките во една кутија и количките во друга. Исто така, мора да имате ред за вашите документи, книги, прибор во кујна или алатки. Вашето дете ќе забележи и научи „Јас можам полесно да ги пронајдам своите работи и позабавно е да ги користам, ако одржувам ред!“
- Побарајте од вашите деца да кажат свои размисли и слушнете ги. На овој начин го стимулирате проширувањето на нивниот речник и нервната мрежа во нивниот мозок.

Деструктивни пораки¹:

Пораките и исказите што предизвикуваат негативни чувства и реакции кај вашите деца се нарекуваат деструктивни пораки. Вие не ги почитувате и толерирате чувствата и мислите на вашите деца кога комуницирате на овој начин. Почитувањето и толеранцијата се основа за демократско дејствување и ваквите пораки не им го пренесуваат тоа на вашите деца. Вашите деца може да одговорат со кратки одговори, да се бранат, да се чувствуваат несфатени и деградирани. Овие видови на пораки доведуваат до конфликти и понекогаш го запираат процесот на комуникација во целост.

Деструктивните пораки ги попречуваат децата. Тие не можат да го развијат целосниот потенцијал кога слушаат само пораки за негативни и деградирани пораки. Ова исто така ги спречува да развиваат силни личности, кои претставуваат основа на демократските општества.

За да ги подобрите своите комуникациски вештини и да усвоите подемократски стил, прво треба да ги евалуирате вашите моментални навики во комуникација. Сакате да почнете? Започнете ја вашата обука на следната страница!

Обука¹:

Во продолжение, се прикажани различни примери на деструктивни пораки. Внимавајте на вашето комуникативно однесување секој ден, цела недела. Секој пат кога користите еден од следниве изрази кога разговарате со вашето дете, нацртајте линија веднаш зад оваа реченица.

Командување, наредување

- Мора да...
- Ајде, подготви се...
- Кажи здраво...
- Биди мирен/мирна...

Укорување, опомена, заканување

- Ти секогаш правиш...
- Никогаш не правиш...
- Ако не..., тогаш...
- Кога конечно...
- Колку пати морам да ти кажам дека...

Проповедање

- Ќе бевме толку горди на тебе, но сега сме разочарани, затоа што не...
- Мама е навистина тажна затоа што си толку гнасен/гнасна.
- Има илјадници гладни деца кои би сакале да го јадат ова.
- Еднаш лажго, секогаш лажго...

Давање совети и споредување

- Да бев на твое место, ќе ...
- Родителите на другите деца би...
- Твојата сестра секогаш ја средува својата соба...
- Сите се согласуваат на ова. Но ти ...

„Разговарање со децата за средување“ се базира на следните наводи:

¹ Heueck-Mauss, Doris. 2016. *So rede ich richtig mit meinem Kind: Wie Worte wirken: Konflikte fair lösen: Stressfreier erziehen*. Hannover: Humboldt, 74ff.

Nolan, Virginia. 2016. «Die Macht der Sprache.» *Das Schweizer Elternmagazin Fritz und Fränzi*, Oktober, 58-64.